

[Transcript] Vinohradská 12 / Deziluze zubožené Kuby

Tady je Matěj Skalický a tohle je Vinohradská 12.

Není benzín, nejsou oslavy, není elektrina, nejsou lednice, nejsou lednice, není jídlo, kuba v krizy, zase a teď v době 70. výdoci začátku revoluce.

Přijde na pomoc Čína. I na to se ptám Eddie Freisler a mého kolegy ze zahraniční redakce, který osud kuby bedlivě sleduje.

Dnes je úterý 11. července.

Ahoj Adam, vítej ve Vinohradské 12.

Ahoj.

V amerických médiích se před nedávnem objevila poměrně zajímavá informace a zpunct mého lajkého pohledu ze ptám se tě naní, totiž ta informace byla o tom, že by Čína chtěla postavit na kubě armádní víc vykové středisko.

Říkám to dobře a už je rukav rukávě?

No, je to znepokojící informace. První přinesl Denning Tull Street Journal, potom New York Times, o něj citují vysoké americké představitele, kteří mají přístup k tím spravodinským informacím.

A ona de o to, že Čína udělně chce na kubě vybudovat takové spíš spravodinské centrum a odposluchávat to, co seděje v Americe.

Při sejnom kuba je od Florydy, od toho nejnižnější, od Cípu, zdálená zhruba 145 km.

Takže kdyby se jim podařilo tohle vybudovat, tak by vlastně slyšeli konverzace na celém jého východě spojených států.

A tam je spoustavojenský základen Fort Bragg, dokonce v Severní Karolině, největší vojenskou základou FOSAM, a to je tam ož 53.000 vojáků.

Tak je tam Cape Canaveral, od tam tu startují rakety do Vesmíru?

Přesně tak, takže jim dá o to, že by odposluchávali telefony a sledovali datovou komunikaci, radary, to, co se prostě děje na internetu.

Tydení k jaspoň tvrdí, že kuba není jedinou zemí, kde Číhani tohle to chtěji vybudovat.

Na dobře, ale tohle to přece hází trošku vidle do vztahů kuby a spojených států, ne?

Tak ty vztahy nikdy nebyli moc dobrý, dokonce byli přišerný, zvlášť a pouvětěství revoluce Fidel Castro v 60. letech.

Můžu měnovat, samozřejmě, boj v zátoce sviní, nukleární krizy, kdy tam suvit ještě za Nikití Kruščova převezli jeden zbraně, nebo tam chtěli převezli den zbraně, a dokonce to vypadalo na to, že Fidel Castro byl ochoten dokonce na Ameriku těma zbraněma zautočit.

Takže v té době Amerika uvalila, bylo to v roce 1962, to známe embargo, obchodní a finanční, které platí do dne si to vlastně nejdelší embargo, které, kdy Amerika na někou uvalila.

Na ostrovi se mu říká Elblokáda, což je samozřejmě nepřesný výraz, protože tam žádná na mořinu blokáda, kolom ostrova není,

a dál tam jezdí venezuleské, ruské, iránské, tanky reálodě.

Takže ty vztahy vyjímá období, barak a obami nikdy nebyli dobré.

No a tedy když přichází ta správa, že by tam jak jesic vyčiště špionu nebo špionární odposluchávací středí sko mělo existovat,

tak to Amerika řeší nebo spojene státy se v učitou brání?

To asi za tím nevíme, co se děje, samozřejmě vzáklisí, protože to jsou všechno nepodvrzené informace,

ale ty dva dve dnejky, které jsem menoval, tak ty bylo říct, že nic takového neotiskli, kdyby tohle měli

ověřeno.

Kuba tvrdí, že to je jenom zprostále, že nic takového se neděje, čí na to vůbec nekomentala klasicky, takže my vupravo nevíme, co se může dít, ale já myslím, že to učí Američnice nepokůje, tohle to nemusim ani připomínat ten pátrečí balón, který předlítával přespojené státy. Evidentně zbíral citlivé informace, předlítával nad tvojenškéma základnama, takový má citlivéma objektem.

Takže kuba to můžem myslet i tak trošku jako nashvál v uči spojením státu?

Čína je pro kubu vitální, protože je to jeden z posledních spojenců.

Kuba vlastně vždycky byla závislána nějakým větším státu, že byl to sověcký svá zluháleta po jeho rozpadu.

Se Fidel Castro pořád rozlížel, kde by zase získal nějakou ekonomickou pomoc, našelý samře ve Venezole, Ugačávez, ze svého ideologického souputníka.

To Rusko se znovu vrátilo, teď že podepsili s Íránem nějaké dohody, takže potom to je většině nacházet nějakého spojence a týčí něco můžou kromě cukru poskytnout.

Je to třeba to, že jim tam umožně nějaký ojenský základny.

A kuba potřebuje pomoct, potřebuje najíci nějakého partnerá, který jí dá nějaké ekonomické výhody, potřebuje to.

Kuba to určitě teď potřebuje.

Já jsem teď kamovil o tom cukru, jenom by chtěl říct, že kuba teď produkuje nějakých půl milionu tuny, třeba cukru hročně a už někdy v roce 1894 to byl milion, takže oni nedokážou pomoct produkuat, protože všechny ty rafinéry je vždy skrachovali, nebo jsou v rozkladu.

Jde tam taky o to, že když říkám půl milionu, tak 400 tisíc koupuje od nich čína.

Tak si přestavte, kolik cukru zbývá pro ty obyvatele.

Ale ten ostrov se nachází teď tak tíživé situaci, že nemají ani pohodné hmoty.

A dokud se zrušili po prvé, když pomínu, covidovou pandémi, tak zrušili první máj, což vlastně nejdou liší,

že svátek té kubánské revoluce po 26. červensi, kdy vznikla ta revoluce, nebo začala a utokem na anávojenšká kasarna Mónkáda, Santiago de Cuba v roce 1953.

První lednový týden, kdy tí kubánští partizáni věli do Hávané a oficiálně prohlásili, že kubánská revoluce zvítězila, a pak je to ten první máj.

A ten první máj je většinou o tom, že kubánské úřady do slova svézou

lidi z celé ostrova autobusy na to náměstí revoluce

do centra Hávany.

Takže tam máte prostě milion lidí,
které pochodují a režim může říct,
podíváte, se máme absolutní podporu lidu.

A tento krán prostě, jak neměli benzín,
tak někou přivys nemohu.

Takže komunistický režim vlastně,
kdy palivové krizy zrušil i teda o slavy prvního,
má je většin.

Přesně tak, samozřejmě teď dělou to,
jestli zatím není něco jiného.

Někteří experti tvrdí, že prostě Miguel Diaz,
co včasný prezident Kuby,

se obával to, že by tam mohli dojít
nějakým protestům, připomněnom to,
že v Červenci roku 2021

tisíce lidí protestovali
v ulicích Kuby, nejen Hávany,
ale i v dalších městech.

Bezprecedentní protesty
největší odřekněme roku 1994,

kdy Kuba zažila tu krizy,
které se říká Balceros,
kdy lidé mě vzoufala

s naze z toho ostrova utíc,
tak vyrážilo namoře na vorech
a na duších odkohole

a snažilo se přeloutu Florickou užinu,
kterém je mimo chodem velmi nebezpečný,
tam jsou tam nebezpečnené pródy

a je tam taky největší údeň,
největší výskyt žaroloku na tomhle úseku.

Takže došlo prostě k těm datům protestům
že možná kubánske vydení řekl o reči to,
ale to zrušíme, aby jsme si neuděli

toho studiu, že na jinou Davy začnou vrstě
protestovat proti revoluci
a celými našemu režimu.

Proč na tom Kuba je tak špatně?

No, ona prakticky má problémy každou dekádu.

A teď se říká,

že se přibližuje k tomu
v plášním období

taj vlastně výraz Fidel Kastr

který tak označil 90. leta,
kdy po rozpadu sovětského svazu na jednoutá kuba
přišla omece naše ozponsora
všky do života, revolučního života,
jak to na kubě říkají.

Ta země se od skonce tvrdí se
odcitla na hraně hladomoru tedy.
Na tom opravdu tak špatně nebylo jídlo
obrovské výpadky elektriny,
znovu nebyly pohoné hmo.

Uplně si tam ten život zastavela.

Je to jen do mě, kde nemá
te možnosti zaplnování ventilaci,
je to příšlenou tropická země,
je většinou tmá, máte hlad,
co dál, že a tedka

já jsem mluvel skateřinu
v řeřinovou z metropolitní univerzity
a tam je řekla, a ona tam byla
a tedka na podzim, na víc ten ostrof
zasáhli hurykány, což samozřejmě
tý ekonomice taky nepomáha.

My v nějakých oblastech trvalo
téměř 3 měsíce trvé zpátky elektriny.

Řekla, jakou zajímavou větu,
že spoustu tím kubáncům de o to
zachránit svoje lednic a mrazáky,
takže si ve mou ty lednic a dou někam,
kde je prostě elektrina,
tak aby se jim neskazalo jídlo,
protože ho mají tak malo,
že by se jim neskazalo,
tak by okam žitě hladovili.

Takže po 70 letech revoluci,
oni jsou v takové dle situaci.
Našla jsem kubu v tom, co dělá nejleté,
a to je skutečně umět
z toho minima
normálního života nebo smahu
o pokračení.

Těch důvodů je samozřejmě hodně,
ona se nedaří ani Venezuela,
která je sponzorovala po sověckém svazu
a nachází se prakticky taky

v ekonomické krizy, takže těch ropných tankerů
příždí daleko méně dohavaný,
i když se Maduro, Nikolas Maduro,
venezolský prezident stále
snaží kubě tu zlevněnou
ropu nebo ropu za darmo posílat
v rámci pomoci.
Kuba samozřejmě,
nesíla síť agentů
a velitelů a vojenských plánovačů
aby náhodou čavizmo
neskolabovalo nebo
aby nečelilo nějaké interní,
rebély, tak se o to
kubační agenti starají,
aby zahasili jakoukoliv
krizy nebo jakékoliv postání
uvnitřeba venezolské armády,
pak je to samozřejmě
to americké embargo, který učité má
nějaký dopad, protože kuba nemůže
být součástí nějakého finanční
sítě, v rámci vlastně globalizace
pak je to učité covid, protože
i kuba samozřejmě
uvalila na nasvatele karanténu
dost dosprísnu
a problém je samozřejmě
v tom, že už jsme mluvili o tom cukru
který už teďka je prakticky
vlastně kuba ho skoro nevyváží kromě té číny
můžeme možná říct, že je tam
ještě trochu tabákový průmysl
který může být nějak konkurenci schopný
ale kuba
si prostě vzadila všechno na jednu kartu
a to na turizmus a samozřejmě
během těch dvou let na ten ostrov nikdo nepřizděl
protože nejen, že byli kubánci karanténě
a byli jsme vlastně i mi v karanténě
a na jednu jim nepřitykali
peníze těch turistů
takže ta země se prostě znovu propadla
a zažívá

to, co zažívala v 90., 80., 70.,
a 60. letom rasticke každé dekáte
si procházela nějakou velkou ekonomickou krizí
a bude teď
tedy 70 let
od revoluce
vzniku revoluce
slavit
to velké výročí už tady zmínil rok 1953
tak i si řekl, že
se neslavil první máj
tak bude se slavit tohle jubileum
teď v Červenci to má být
teď těžko říct protože
třeba ty oslavy 60. let revoluce
byly strašně takové
vlastně komorní
a prakticky si ho oslaveli
jenom ty střízná míté revoluce
ty staří partizáni
Raul Castro
který stále ještě, že je brater Fidel Castro
a teď 3. černo oslavel 92. narozeniny
asi se už
není oficiálně prezidentem
zeměl pořád samozřejmě tá zanítky
a on ten Miguel Diaz kanal
si ho tak trošičku
jak Fidel tak Raul připravili
aby mohli předat tu vládu jemu
a jemu se prostě ten kastrismu
zdhří stále dře při životě
což je pro mě třeba úplně šelkující
protože jsem měl poci, že se smrtí Fidel Castro
bylo všechno
On byl v instituce
On byl nejvyšší
politický čenět, ale byly nejvyšší voját
nejvyšší souce
On byl hlavní meterolog
On byl vždycky přišel na tu televizie
do nějaké televizí studia
a hodiny mluval o nějakém problému
když jsem měl někdo ptá, co je pro mě ten kastrism

No no no, co to, jako definujš?
No tak je to
systém založený Fidelem Castro
s antyameryckými tendencemi
který tvrdí, že
chce vybudovat rovnostářskou společnost
solidární
že se všichni mudou mít dobře
že to bude prostě bestřídní společnost
a je to samřed' totálně
spojený s osobou Fidelá Castro
Ono je na něm zvláštní, nebo na něm bylo zvláštní,
že já samoznat nikdy neviděl se úsmát
On ní když se na nářek žádný for, vždycky to
všechno bylo hrozně vážný
na hraně si prostě skoro nějaký smrt
Ostatně dlouho
na tom ostrave, když jste ho projížděli
tak jste tam viděli slogany socializmo o muerte
socializmus nebo smrt
ted' je to spíš jednota
a národ
a musíme být prostě spolu
proti všem krizím a všem útokom, kterým čelíme
a pak
ještě co se týká toho Castro
bylo zajímavé to, že
existovat dlouho pořád politický, který jsem vynál kola
ty stůl
a toho Fidela
si tam často zvali
ale kolom toho kuléte stolu
nikdo ne seděl
jenom Fidel
a nějaký jeho přitakávači
o nikdy zniky neměl debatů
jitsky to byl monovat dlouhý, dlouhý monovat
nikdy zniky ne debatoval
protože co řek Fidel to byl zákon
no a ten Castroizmus
tak to je prostě nějaký kult osobnosti
který komunistický režim nadále
živí a přetrvává na té kubě
i těch 70 let po revoluci

ono je zajímavé to, že když jdete po tom ostrově
tak toho Fidela skoro nevidíte
on tvrdil, že prostě o tohle mu nejde
o tu slávu a
si důstává učně
to nepochybně
ostatně nikdo vám neřekne
když strá kritizuje režim ten Fidel Castro
které je hlavně za jeho život a jenom vždycky
naznačí ten plnovous
takže vidíte hlavně Če Guevaru
že o argentínskou revolucionáře
který s Fidelem
bojevali proti Fulgencio Battistovi
což byl ten diktát, u kterého
v roce 59 nakonec tedy sverhly
a Camilo Cienfuego
který za dosud nevěsněných okolností
zemřel tím, že s ním
spadlo letadlo kubánský exil
majeme tvrdí, že ho Fidel nechal zabít
protože byl příležitost populární
a měl charyzma
a třeba by moh je jednoho Fidela konfrontovat
takže Camilo a Če
pokůby prakticky všude
takže ti ne musím připomínat
ten portret, Če Guevary v Baretu
je hledně někam dodáli
takže vizuálně jsou to hlavně
ty dle ty dvě
je to zvláště, ale ten Fidel
se tam prostě jako by nikde neobjevuje
a samozřejmě, že
ho Miguel Diaz kanál, který není vojá
který vlastně nám takový politruk
který celý život
strával na tom ostrovie
a učil se prakticky od kastru
tak ten samozřejmě toho Fidela
připomíná, ale
ten kastrismus vlastně teď už je
systém postavený na tom, že
generálové plukovníci ovládejí

všechny lukrativní
posti a nejen politické, ale ekonomické
to znamená, když třeba jdete do Varadera
do slavného letoviska
tak to patří generálovej, který z toho
vydělává peníze
a takže je to vlastně už taková
vojenská hunta
Samozřejmě Diaz kanál je
ale za ním
je spousta těch vysokých
vojenských představitelů, kterým
ubírají práva těch obyčejných
kubánců na nějaký zisk, protože oni
si berou z toho kolače
99%, takže si žijou
podobně jako v Venezu lečavisti
tak si žijou jako páni
a tím co drťová většina těch obyvatel
stráda. No pro mě je tedy fascinující,
že Diaz kanál dokáže ten režim
dál udržovat
při životě, v momentě, kdy
většina těch kubánské společnosti
stráda. My si musíme vydumit
několik věcí.
Kromě jen jsem se bavil nedávno
i z Josefem opatrným
slavným hispanistou českým,
který mi říkal, že jedním z důvodů
proč ten režim nadále trvá je to,
že jak Fidel Castro, Jakará Lukastro
tak Diaz kanál ritmičky umožňují
těm kubáncům odcházet,
těm nejlasitějším těm odpůrcům
nebo těm kritikům jim umožňují
v 60. letech, pak odcházel
Mariel v 1880, pak odcházel
Balceros v 90. letech
tam je velká emigracie
potinespokojenci ekromiční
možná také političní
tak tě odešli a neššířili
tak říkají sneklit

za
poslední rok a půl
podle opravu kvalifikovaných odhadů
kubu opustila 250 tisíc lidí
a to je jedenásim linová země
a takže se to přirovnáva
k tom poslednímu velkému
oekzodu, který bych rád připoměl
z roku 1980
který se ménuje vodní výtah Mariel
kdy tehdy
nechci zabíje úplně do detailu
ale několikubánců vrazilo
na Peruanskou ambasáru tam, aby jeho vyhledalo
Azil, vydal kastru je chtěl potrestat
ale Peruansům řeklené tady o ní zůstanou
protože prostě na tom mají právo
na ten Azil a řekne dobře
je mi to jedno, uvidíme kolikubánců
ještě přijde, přesemyslal, že už nikdo nepríde
během jednoho, ne tam bylo deset tisíc lidí
takbo nakonec, vydal kastru rozhodl dobře
ten, kdo nemá revoluční geny
tak je to červ
a nepatří sem a klidně děte
a to byl signál pro ten kubánský Azil
majámy a ty nasedli na lodě
a začali prostě příště pro tý kubáns
se dohávány
nebo do přístavu Marials
par kilometru odhávány a vyloženě
to byl takový vodní taksik
takže jezdili mezi majámy a hávanů
a odvážili ty, kteří
40 kilometrů
a se nevím teď, kolik to tak může být
ale nějaký 125 tisíc lidí podle odhadu
samozřejmě se skupit tehdy dostalo
já bych tady rád jenom připomil
příběh
Mirty Ochíto, moje kamarádka
která vyučovala na Kolumbijské
univerzitě, pracovala pro New York
tam samájé mi herál teď

myslím pracuje v televizi
v mexické televizitele Mundo Miami
tak té bylo 13
a tam je řekla, že
v těch 70. letech ten ostro byl úplně
izolování
žádný tulista nemohl přijet
nevojilo se žádné západní zboží
ani žádný magazín
takže tedy jenom ten svět
vnímaly skrze
kubánskou propaganu nebo li skrze
projevy Fidel Acastra, který jim všechno
vysvětila řeklo, jak se věci mají
kubánskou propaganu
kubánskou propaganu
kubánskou propaganu
kubánskou propaganu
kubánskou propaganu
kubánskou propaganu
potom je po letech v roce 2009
kdy jsem jí po první spovídal na Kolumbijsku
universitě tak mi řekla
je vlastně zvláštní, že já jsem tyto pocity
měl v roce 1980
teď je 2009 to bylo v době, kdy
Barack Obama uvolnil všechny restrihce
a mohlo se kubánsky
američní kubánsky mohli více zítanou ostro
víc tam posílat peněz
dokonce sám Barack Obama na ten ostro
byl prvním americkým prezidentem po
88. letech, který navští velto kubu
tak vidíte, kde ty vztahy jsou mezi Amerikou
a jí zarážilo prostě to, že
už tehdy my jsme viděli
jak tanka strohl, že
a teď prostě o nějakých 30 let
později spousta kubánců
říká, jak teď protože na ostro
v samozřejmě hned jezdilo víc americký kubánců
i američanům
že jedním z dalších nových obamových
zákonů bylo, že i obyčejný američan

mohl na ten ostrof je dokonce i jednotlivci
což už teď není, protože
přišel Donald Trump ten všechno
zválcovala a samozřejmě
nechtěl, nebo jeho agendou
z začátku a spoměl bylo zničit
odkaz z Baracka Obama
a takže tam Mirta Ohy
to nemohl uvěřit tomu, že
spoustat kubáncům měl stejný pocit
v roce 2009, jako ona v roce 1980
já nemůžu uvěřit, že prostě teď
ty lidi se mají takhle dobře
takže si člověk říká
asi, že ta propaganda je tak silná
a tak drtivá,
že spoustat těch kubánců si do dneška
zvlášť v odleglých Venkovských oblastech myslí
že oni žijí opravdu v Rajnozemi
takže se ani nebouří
proti tomu režimu, třeba v ulicích, jako protesty
to je úplně vyloučené
a to se vracíme jak tomu Červenci 2021
kdy tisíce lidí vyšli do ulic
jo, pravda, to se říká
a nejenom Havaně
protože když výdete v Havaně
přece jenom velký město
a můžete tam být trochu anonymi v tom davu
ale když výdete v nějakém městečku
který má 30-40 tisíc obyvatel
no ale co se stalo
si si Diaz Kanel vzal
nějakou lekci odfidel a robila taky to
perzekuce a repressé
a podle odhadu nejmým tisíc lidí
má teď nějakou zkušenost s vazbou
a teď jsme se dozvěděli
že skupina zhruba 20 kubánců
s východním provincie
z orienté okole mě stal olgín
tak dostala 20 letet resty
za to, že
udaně organizovali

současnil si těch protestů
a ty protesty
to nazývá a rebelí
a snahou o nějaký
svržení režimu
ale dostali 20 lety
i nám za to, že vyšli do ulic protestovat
a ty protesty nebyly hned
namiřen hned proti kastrism
ale proti tomu, že ty lidi nemaj peníze
že výpadky elektrickou proudu trvají dny
že se jim kazí
třeba to maso
to cené maso v těch lednicích
že prostě nemají ani možnost
kterým protestovala
a zvrhlo se to samozřejmě proti tomu
že protestovali proti sociálizmu
a proti samotnému fidolu Kastrově
takže teď je ten plan kamarádíčkovat
se s Čínou
a by se zlepšla ta ekonomická situace
třeba právě i v zemi
tak jsou to dva komunistické režimi
tak by si mohli rozumět
s výstátom se to nebude líbit
to určitě, já bych ještě znovu teda
připomíl tu venezólo
brže se tvrdí, že
to aby neskrachoval nejen čavismu
ale i kastrismu
takže tyto režimi se budou navzajem podporovat
tak aby se drželi při životě
a když do toho miksu dáme rusko a Čínu
tak asi ty režime budou pokračovat
dál
použel
Edo moc díky
na tové vypráviny
děkuju za pozvání
Tohle už je vše všechno z Vinohradské 12
z pravodajského podkáztu
českého rozhlasu
Dnes s Edo Freizlerem mým kolegou

[Transcript] Vinohradská 12 / Deziluze zubožené Kuby

ze zahraniční redakce
probírali jsme spolu nelegký osud
kuby, je daje skvělý vypravěč
takže věřím, že to byl zajímavý poslech
Naše další epizody
najdete na webu irozhlas.cz
podívejte se tam pod záložku
Vinohradská 12
a nebo nás začnete odebírat
v podkástových aplikacích
pak vám neunikne už žádný nový díl
Na slyšenou zítra
www.vinohradské.cz